

Kvinden skal være mor, ikke kvindesakskvinde.

En bergenser ute om kvinderne hjemme.

En ung bergenser, som i løpet av 4-5 aar paa avstand i utlandet har fulgt med kvindesaksbevægelsen i hjemlandet, har sendt os følgende:

La os først se litt paa forskjellen mellem mand og kvinde og hver enkelts naturlige opgave og intellektuelle værd for sin opgave i livet.

Mandens naturlige opgave ligger i kampen for tilværelsen, det er ham som altid har været den som bygger veien hvorpaa menneskeheten gaar fremover. Fra tidernes oprindelse har dette været mandens opgave, og fra naturens side er han blit utrustet med et uovervindelig vaaben, fornuften. Fornuften definerer jeg som evnen til at kunne slutte sig til lovmæssigheten paa grundlag av enkeltstaaende foreliggende fakta. Da naturen selv og hvad denne byr menneskene ikke kan paavirkes eller overvindes ved instinkt og følelser, er manden blit tvunget til at utvikle sin fornuft og logik, til at lære naturens kræfter at kjende, og benytte dennes lover og regelmæssigheter til at overvinde den. F. eks. er det en ren utnyttelse av naturens kræfter naar en mand ved hjelp av et brækjern hæver stener som han ved sin egen muskelkraft ikke vilde kunne røre. Han benytter her, i de fleste tilfælder uten at kjende dens formel naturens lov om virkningens avhengighet av vegten som hviler paa vektstangen (brækjernet) og vektstangens længde.

I hundreder av generationer har manden været henvist til at utvikle sin fornuft, og resultatene kan man faa en idé om hvis man sammenligner en storbys liv og færdsel, med en negerbys.

Men mandens kausale fornuft har utviklet sig paa bekostning av hans følelsesliv og instinkt. Disse er blit erstattet av mottageligheten for den logiske sammenheng mellem aarsak og virkning i livets forskjellige faser. Manden handler langsomt, men sikkert og overveiet, han gir ikke efter for øieblikkets indskydelse, men tænker og resonnerer og holder forskjellen mellem aarsak og virkning klart for øiet. Hans liv er en stadig higen mot et maal som flytter sig efterhvert som manden nærmer sig.

Kvindens liv og opgaver gaar i en ganske anden retning. Hun handler og tænker følelsesmessig, og hendes instinkt er sterkere end hendes øyne

paa det rene om den skal benyttes til harejagt eller fuglejagt! Det samme gjælder som svar paa spørsmålet om manden eller kvinden er den mest værdifulde skabning; det avhænger av opgaven som vedkommende skal løse i livet. Manden er uten tvil den mest fuldkomne skabning til at utfylde en mands plads i livet, men kvinden er paa sin side, mindst like godt utrustet til at løse sin opgave. (Dette uten at ta hensyn til de feminine mænd som maa ty til kvindearbeide for i det heletat at kunne faa noget at gjøre, eller til de maskuline kvinder som mener at deres livs lykke avhænger av hvor langt de kan trænge sig ind paa mandens fældt.)

Manden praler med sin intelligens, fordi den saa at si kan uttrykkes i tal, mens kvinden som har sin intelligens medfødt ofte selv er uvidende om dens eksistens, og praler heller ikke med den, — den er ogsaa av en ganske anden karakter end mandens. Det er bare de kvinder som har faat utdelt en viss procent av maskulin intelligens paa bekostning av sin kvindelighet som praler med det lille de har faat, og roper op om kvindens likestilling med manden. Naar manden, helt feilagtig, praler med at være den intelligenteste skabning, føler bare disse kvinder sig truffet, og med rette. De er en fuldendt kvinde underlegen til at utfylde en kvindes plads, og er en mand underlegen til at utfylde hans plads, — de blir staaende midt imellem og skrike til begge sider. Kvinden ler av dem, manden ler av dem.

Disse kvinder er det som har sluttet sig sammen for at danne kvindernes enhetsfront, uten at ha en eneste helt kvindelig kvinde i sine rækker. De arbeider ikke for kvinderne, men for mændene i kvindeklær. Disse kvinder er ikke istand til at utfylde en kvindes plads i livet, og appellerer til de kvindelige kvinder at de skal hjelpe dem i en kamp, som disse ikke forstaar, skal optræ paa møter som ikke interesserer dem, og benytte sin stemmeret til at fortrænge manden fra mandens plads. Men de virkelige kvinder ser nok av opgaver i sit eget fældt som hun er skikket til at løse, og har hun tid tilovers naar hendes daglige arbeide er gjort, arbeider hun med fornøielse paa løsningen av en av de mangfoldige opgaver som venter paa sin kvinde.

Hvert som manden nærmer sig.

Kvindens liv og opgaver gaar i en ganske anden retning. Hun handler og tænker følelsesmæssig, og hendes instinkt er sterkere end hendes evne til logisk tænkning. Hun er av naturlen anvisst opgaver som forlanger et høit utviklet følelsesliv. Det er hende alene som er istand til at opretholde familien psykisk set, og hendes vaade i kampen for tilværelsen er ikke orstanden, men gemyttet. Et barns pleie og opdragelse, som er en av kvindens naturlige opgaver, forlanger en indtrængen i barnets følelsesliv, hvortil forstanden, d. v. s. den kausale fornuft er av liten eller ingen værd. En hvilkensomhelst humørytring fra barnets side blir forstaat av dets mor, hun tyder dets driftsliv rigtig, trods det at det er helt forskjellig fra en voksen persons. Dette kan en mand med sin aldrig saa høit utviklede fornuft ikke. Mister barnet sin mor, mister det sine følelsers tolk, og bare en anden kvinne kan nogenlunde erstatte dette tap. Trods al kjærlighet, omhu og godvilje kan en far aldrig bli det for et barn som moren er ifølge sine naturlige, nedarvede evner.

Kvinden er født til at være mor, hun er den naturlige dronning i et hvert harmonisk hjem. Hun behøver et fint utviklet følelsesliv for at kunne opfylde sin oppgave i livet, og bør ikke undertrykke og svække dette sit vaaben ved studier av matematik, fysik og naturvidenskap. Kvinden er fysisk set den svakeste, men psykisk den sterkeste av de to kjønn, og utelukkende paa grund av denne sin egenskap forstaar kvinden med en for manden ubegripeelig færdighet at hævde sig i kampen for sig og sine barn. Manden kan betragtes som familiens hode, men kvinden er «halsen som dreier hodet». Hendes liv er forfængelighet, kjærlighet og tilgivelse.

Hvert kjønn, mand og kvinne disponerer over de egenskaper som gjør dem bedst skikket til at løse deres naturlige oppgave i livet. Kvinden er sterkt folende og instinktiv i sine handlinger, medens manden er den rolig beregnende, logisk dømmende fornuft. De to er representanter for to helt forskjellige værdier, og kan ikke naales med samme maalenhet. Naar man f. eks. vil vite enten en harehund eller en fuglehund er den mest værdifulde for jagten, maa man først ha

tid tilovers naar hendes daglige arbeid er gjort, arbeider hun med fornøielse paa løsningen av en av de mangfoldige oppgaver som venter paa sin kvinde.

Kvindesakskvinderne vil alltid gjerne faa arbeide paa mandens felt, og vil kunne utrette en middelmaadig mands arbeid. Der er ikke nogen fare ved at la dem arbeide i fred, — de vil erstatte de feminine mandfolk som er gaat over i kvindernes rækker. La dem rolig holde møter og propaganda, — de høres bare av sine egne, kvinden i mandsklær eller manden i kvindeklær. Den virkelige kvinne vil altid betrakte disse kvindesakskvinder som skeiet ut av sine rækker, og vil aldrig hverken finde grund eller interesse av at støtte dem.

Hvis nogen av kvinderegimentet tror at kunne bli nogen fare for den 100 procentlige mand, vilde de gjøre bedst i at be til Vorherre om først at faa forandret deres kjønn.

En virkelig kvindesak vilde være at sørge for at faa oppdraget pikebarne til at bli virkelige kvinder. Arbeide for avskaffelsen av de ensartede fordringer til middelskoleeksamen for gutter og piker. Faa avskaffet fra pikeskolene (fra 5. kl. opover) de av alle smaapiker forhadte og i sig selv saa meningsløse fag som aritmetik, geometri, kemi, fysik etc. og erstattete med fag som husholdning, spædbarnpleie, sykepleie, søm og hattekurser. Se saa hvor meget mere lyst pikebarne vilde faa til at gaa paa skolen, — det er ikke bare spørsmaal om at de derved vilde more sig paa skolen, men det er helt psykisk forstaaelig fordi de derved faar arbeider som interesserer dem, og oppgaver som de fra naturens side har betingelser for at kunne løse. Gutteskolene kunde gjerne stadig staa aapen for dem som er født med maskuline anlæg, og som faktisk ikke hadde betingelser for at løse pikeskolens oppgaver. Middelskolepensumet er beregnet for maskulint utrustede skabninger, og volder vanskeligheter og interesseløshet for mindst 25 av en pikeklassens 30 elever.

En kvindesak med denne og andre lignende saker paa sit program vilde være kvinden værdig, og vilde finde tilhengere blandt alverdens kvindelige kvinder og maskuline mænd.

T. B. M.